

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านคลองหุดซา

๓. โศภณ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

วรรณีย์ บำรุงนอก : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านคลองตุลดา

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ชัยวัฒน์ จิตราวาสน์, 55 หน้า

ISBN...

การประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองตุลดา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ ของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านคลองตุลดา เพื่อทราบปัจจัยบวกและลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน และเพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งตามทัศนะของหมู่บ้านคลองตุลดา โดยใช้แนวความคิดและรูปแบบการประเมินเชิงระบบ แบบริทท์ โมเดล (CIPP Model) การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาระหว่างเดือนธันวาคม 2544 ถึงเดือน กรกฎาคม 2545 โดยวิธีการศึกษาจากเอกสารข้อมูลที่ได้มีการรวบรวมไว้ การจัดเวทีชาวบ้าน การสังเกต การสัมภาษณ์ของสมาชิกในหมู่บ้าน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงปริมาณ และคุณภาพประกอบกัน

ผลการศึกษาการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองตุลดา มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน คือ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้าน ส่งเสริมและพัฒนาให้ชุมชนสามารถบริหารและจัดการเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาความสามารถและการแก้ไขปัญหาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากฐานของประเทศ ทราบปัจจัยเชิงบวกและเชิงลบที่ส่งผลให้การดำเนินการกองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมาย และทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งที่เกิดตามทัศนะของหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกองทุนหมู่บ้านและชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนต่อไป

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*วรรณีย์ บำรุงนอก*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- อาจารย์ ชัยวัฒน์ จิตรวาสน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- อาจารย์ นิธิวดี ทาเวียง และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- พัฒนาชุมชนอำเภอสูงเนินที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่ และการสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูล, และอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

วรรณีย์ บำรุงนอก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ชัยวัฒน์ จิตรวาสณ์)

กรรมการสอบ

(อาจารย์ ชัยวัฒน์ จิตรวาสณ์)

(อาจารย์ นิธิวดี ทาเวียง)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

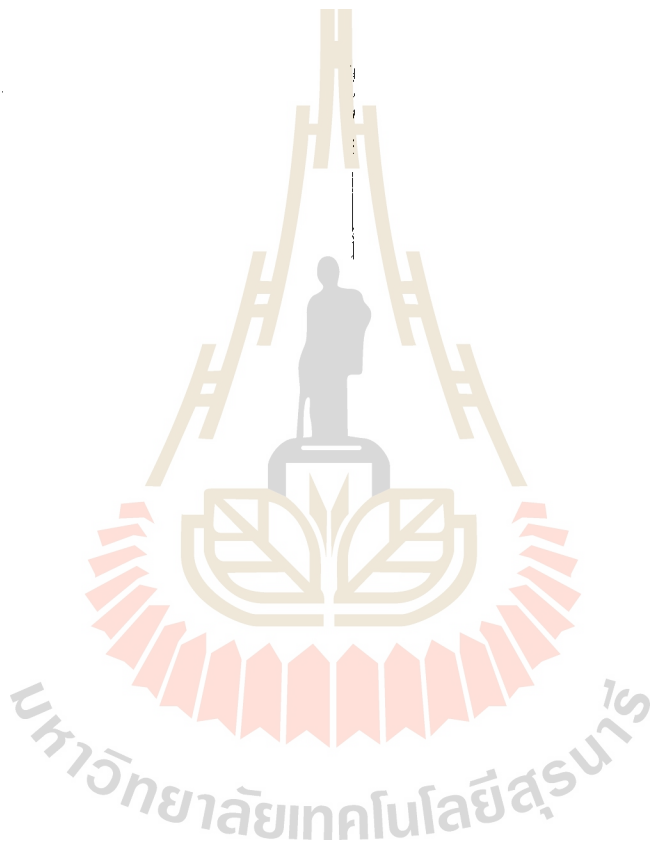
วันที่ 11 เดือน กันยายน พ.ศ. 2545

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
วิธีการดำเนินการ	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	6
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	7
ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	11
การบริหารจัดการและการประเมินผล	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ	18
รูปแบบการประเมิน	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน	20
ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล	21
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	37
ผลการประเมินบริบทชุมชน	38
ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม	42
สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการ	46
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	51
อภิปรายผลการดำเนินการ	52
ข้อเสนอแนะ	53

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	22
ตารางที่ 2	26
ตารางที่ 3	28
ตารางที่ 4	32
ตารางที่ 5	33
ตารางที่ 6	47
ตารางที่ 7	48

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1

หน้า

44

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ความยากจนของประชากรในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนาารมณที่ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับเป็นแหล่งเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ ของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

หมู่บ้าน คลองทุครา หมู่ 4 ตำบล โค้งยาง อำเภอ สูงเนิน ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จและได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนพร้อมกับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว เพื่อที่จะให้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้ บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดจึงสมควรที่จะมีการประเมิน และผู้ทำสารนิพนธ์ในฐานะที่เป็นนักศึกษาคณะบัณฑิตกอนทุน หลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ปฏิบัติในพื้นที่หมู่บ้านคลองทุครา นี้นาระยะหนึ่งแล้ว จึงรับผิดชอบในการประเมินและเรียบเรียงเป็นสารนิพนธ์ (Substantive Report) ฉบับนี้

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านคลองทุครา ในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1.1 บ้านคลองทุครา มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก
- 2.1.2 บ้านคลองทุครา มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

- 2.1.3 เพื่อให้บ้านคลองพุฒรา มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อ แก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 2.1.4 เพื่อให้เศรษฐกิจของบ้านคลองพุฒรา ได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน
- 2.1.5 เพื่อให้ประชาชนในบ้านคลองพุฒรา มีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 2.1 ว่ามีอะไรบ้าง

2.3 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน ตำบล

2.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในบ้านกระพี้ และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ได้แก่แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของ สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า จีพีพีโมเดล (CIPP Modle) ซึ่งมีอักษรย่อที่มีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้า
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	ผลผลิต

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองพุดซา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองพุดซา
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านคลองพุดซา ในชุมชนท้องถิ่น ที่ผู้ทำ สารนิพนธ์ปฏิบัติงาน
- ขั้นที่ 3 ใช้วิธีพีเอมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบรายงาน(บร.) บางส่วนทำการเก็บ ข้อมูลเพิ่มเติม
- ขั้นที่ 5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4
- ขั้นที่ 6 รายงานผลโดย จัดทำสารนิพนธ์ บทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวก

5. ผลที่คิดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาคั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

- 1) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน ฯ
- 3) ได้ตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ฯ และแนวทางการวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่างๆ ระดับหมู่บ้านคลองพุดซา
- 4) ผู้ทำสารนิพนธ์ ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบได้

6. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

กองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	กองทุนหมู่บ้านคลองทูตฯ	ซึ่งมา
จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท รวมถึงเงินสมทบแรกเข้า		เงินฝากสัจจะ	เงินออม
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	ผู้ที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านคลองทูตฯ	
ที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	สมาชิกกองทุนหมู่บ้านคลองทูตฯ	ที่
ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการกองทุนทั้งชายและหญิง		จำนวน 15 คน	
ประธานกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	ประธานกองทุนหมู่บ้านคลองทูตฯ	ที่
ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิกกองทุนให้เป็นประธาน			
ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	ระเบียบข้อบังคับซึ่งกำหนดขึ้นโดย	
สมาชิกกองทุนหมู่บ้านคลองทูตฯ	เพื่อบังคับใช้		

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองพุดซา ทั้งที่เป็น นโยบาย หลักการ ระเบียบต่างๆ รวมทั้ง แนวคิดทฤษฎีการประเมินและหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้าน ดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. การติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบ ซิฟพีโมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
9. เอกสารหลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
  - 9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
  - 9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน
  - 9.3 เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้
  - 9.4 ประชาคม
  - 9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 9.6 ธุรกิจชุมชน
  - 9.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและ รายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
- 3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 4) เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม
- 5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบกองทุนเกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- 2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544
- 4) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือ รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการ และเลขาธิการ กรรมการผู้ช่วยเลขาธิการไม่เกิน 3 คน ที่ปรึกษาคณะกรรมการอย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน

ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ข้อ 3 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 4 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงครบองค์ประชุม

ข้อ 5 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบายการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านชุมชนเมือง และกองทุน
- 2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 4) กำหนดแผนงานและอกระเบียบข้อบังคับ และประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์กองทุน
- 6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน
- 7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- 8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- 9) ให้มีลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยจะให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- 10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 11) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทน ตามอัตราที่กำหนด

หมวด 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 1 ให้สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สังกัดในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 2 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและกองทุน
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- 5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งกองทุน
- 6) สนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกองทุน
- 7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ แก่คณะกรรมการเกี่ยวกับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 9) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

ข้อ 3 การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่างๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวว่

- 1) จะต้องมีการเวียนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
- 2) การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นตาม ข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันได้รับการเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยถูกให้ออก ไล่ออก ปลดออกจากราชการเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 7) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

I. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3) การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) ทุนดำเนินการของหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นผู้กำหนดขึ้นเอง
- 5) แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ที่ตั้ง

ณ บ้านคลองทุตธา หมู่ 4 ต.โค้งยาง อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา 30220

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิก
- 2.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการถือหุ้น การฝากสัจจะ และเงินรับฝาก
- 2.3 เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- 2.4 เพื่อบริหารเงินกู้แก่สมาชิก

3. แหล่งที่มาของกองทุน

- 3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 3.2 กู้ยืม
- 3.3 เงินช่วยเหลือหรือรับบริจาคสมทบกองทุน
- 3.4 ค่าดอกเบียหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน
- 3.5 เงินกองทุนของรัฐบาล 1,000,000 บาท

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- 4.1 ต้องเป็นผู้ที่พักอยู่ในบ้านกระทู้ ในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนจัดตั้งกองทุน แต่ต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในหมู่บ้านคลองทูตฯ
- 4.2 เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจเห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน สนใจที่จะมีส่วนร่วม
- 4.3 ต้องเป็นผู้ที่พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุน
- 4.4 ต้องเป็นผู้ที่คณะกรรมการมีมติรับเป็นสมาชิกของกองทุน
- 4.5 เป็นผู้ที่มีความอดทน เสียสละ รับผิดชอบ และเห็นประโยชน์ส่วนรวม
- 4.6 มีเงินฝากสัจจะและถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในกองทุน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 5.1 ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิก
- 5.2 คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

- 6.1 ตาย
- 6.2 ลาออก
- 6.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- 6.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้เข้าร่วมประชุม
- 6.5 จงใจฝ่าฝืนระเบียบกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใดๆ
- 6.6 จงใจบิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครเป็นสมาชิก
- 6.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้รับไว้
- 6.8 มีลักษณะหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้นคณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการ
ไม่เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินกองทุนจะต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ในการขอ
กู้อย่างชัดเจน
- 2) คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท
ถ้าเกินตามจำนวนนี้ให้คณะกรรมการเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้
ขาดแต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท
- 3) คณะกรรมการกองทุนเมื่ออนุมัติเงินตามคำขอแล้วให้ส่งสำเนาแบบคำขอยืมเงินและ
รายละเอียดต่างๆ ในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว
- 4) คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็น
อัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงประเพณีและสภาพ
สังคมและเศรษฐกิจในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก
- 5) การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ผู้ชำระให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี
นับจากวันที่ทำสัญญา
- 6) ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ผู้เสียหายปรับตามจำนวนที่
ระเบียบกองทุนกำหนด เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้
- 7) ในกรณีที่ผู้ขอกู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยปราศจากเหตุผลอัน
สมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอก
เบี้ยที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้ทันที

กรณีกองทุนหมู่บ้านคลองพุฒา และชุมชนเมือง มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ ดังนี้

- 1) วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท แต่ถ้าเกินจำนวนนี้ต้องให้สมาชิกพิจารณา
วินิจฉัยชี้ขาด แต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท
- 2) ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยไม่เกิน 1 ปี
- 3) การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาจากความเหมาะสม
- 4) คณะกรรมการกองทุนต้องแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อย 2 คน เป็นผู้แทน
คณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอยืมเงิน

หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิฟทีโมเดล

1. แนวคิดและรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler's Rationale and Model of Evaluation) ไทเลอร์ ได้กล่าวถึงการประเมินว่า "การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตได้กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้" โดยมุ่งเน้นที่การประเมินทางการศึกษา

1.1 หลักการของแนวคิดของไทเลอร์แบบดั้งเดิม จำแนกเป็น 4 ประการ คือ

- 1.1.1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน มีความเฉพาะเจาะจง
- 1.1.2 กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์
- 1.1.3 เลือกวิธีการที่จะช่วยให้การเรียนรู้ในเนื้อหาประสบความสำเร็จ
- 1.1.4 ประเมินผลว่าผู้เรียนมีความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด

1.2 กรอบแนวความคิดของการประเมินในยุคใหม่ของไทเลอร์ จำแนกออกเป็น 6 ส่วน คือ

- 1.2.1 การประเมินจุดประสงค์
- 1.2.2 การประเมินผลการเรียนรู้
- 1.2.3 การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ
- 1.2.4 การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ
- 1.2.5 การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา
- 1.2.6 การติดตามผลและการประเมินผลกระทบ

ไทเลอร์ ได้สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการว่า เกณฑ์ที่ตัดสินความสำเร็จของโครงการ ควรจะพิจารณาความสำเร็จของส่วนรวม และมุ่งเน้นที่การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

2. **แนวคิดและรูปแบบการประเมินของครอนบาค (Cronbach's Concepts and Model)** การประเมินตามแนวความคิดของครอนบาค คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ข้อมูลนั้นเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา โดยได้นำเสนอวิธีการประเมินที่ใช้นอกจากการทดสอบ 4 แนวทาง คือ

2.1 การศึกษากระบวนการ (Process Studies) เป็นการศึกษาสภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนที่สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงรายวิชา

2.2 การวัดศักยภาพของผู้เรียน (Proficiency Measurement) เป็นการพิจารณาศักยภาพของผู้เรียนตลอดเวลาที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม

2.3 การวัดเจตคติ (Attitude Measurement) เป็นการเน้นความสำคัญของเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน ที่มีแนวทางการวัดผลได้อย่างหลากหลายวิธี อาทิ การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต เป็นต้น

2.4 การติดตามผล (Follow up Studies) เป็นการติดตามผลการทำงาน หรือการให้ผู้เรียนได้ประเมินข้อดี - ข้อจำกัดของรายวิชาว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างไร

นอกจากนี้ ครอนบาค ยังได้นำเสนอรูปแบบการประเมินที่ใช้ในการเรียนการสอน "Cronbach's Goal & Side Effect Attainment Model" ที่กำหนดหลักการว่า การประเมินโครงการด้านการเรียนการสอนไม่ควรประเมินเฉพาะจุดมุ่งหมายของโครงการเท่านั้น แต่ควรจะมีการพิจารณาประเมินผลกระทบข้างเคียงที่เกิดจากโครงการด้วย

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับกาปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผล

การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

1. ดัชนีวัดความสำเร็จของโครงการ

1. จำนวนเงินกองทุน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
2. บัณฑิตที่ว่างงานมีรายได้
3. บัณฑิตสำเร็จการศึกษาลักษณะการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการ

จัดการและประเมินโครงการ

4. จำนวนการรายงานผลความก้าวหน้าและผลการวิจัยของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. กลไกการติดตามประเมินผล

1. มีคณาจารย์ติดตามประเมินผลและส่งเสริมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นระยะๆ

2. มีการประชุมสัมมนา 3 เดือน ของคณะกรรมการส่วนกลาง และคณะกรรมการระดับ จังหวัด เพื่อนำปัญหาต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. ผลประโยชน์ของโครงการ

1. บัณฑิตที่ว่างงานได้รับเงินจากงบประมาณทั้งหมดของโครงการ ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ไปทั่วประเทศ และเชื่อมโยงไปสู่ภาคธุรกิจการค้า บริหาร และภาคประชาชน

2. ผู้สำเร็จการศึกษามีกรอบมได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิตหลักสูตรการจัดการและประเมินโครงการซึ่งสามารถนำประกาศนียบัตรไปใช้เป็นหน่วยกิตสมทบในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท

3. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ

กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 1

กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื. พ.ศ. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี. จังหวัดนครราชสีมา. บริษัทสมบูรณการพิมพ์ จำกัด

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสถาบันราชภัฏ. พ.ศ. 2544. คู่มือนักศึกษา.

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. พ.ศ. 2545. การจัดการและการวางแผนธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. บริษัท ศรีสยามพริ้นท์แอนด์แพคเกจจิ้งจำกัด.

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. พ.ศ. 2545. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. พ.ศ. 2545. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทัศนทองการพิมพ์.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายกรณี เฉพาะหมู่บ้านคลองพุดชา มีวัตถุประสงค์ตั้งที่ระบุไว้ในบทที่ 1 เพราะฉะนั้นในบทที่ 3 จึงมี 5 ด้าน ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวชี้วัดและแหล่งข้อมูล
4. วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 5.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ
  - 5.2 การวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ริฟท์โมเดล ตามกรอบความคิด ทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู) ดังนี้

1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)

1.2 การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านสำโรง ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15 คน
2.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	114 คน
2.2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู	จำนวน	34 คน
2.2.2 สมาชิกทั่วไป	จำนวน	40 คน
2.3 ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	175 คน
2.4 ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	11 คน

4. วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

4.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1) การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2) การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้านโดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.)

3) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4) การศึกษาเจาะลึกรายกรณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 5 รายที่มีวัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1) แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

2) แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคดีที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)

8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

9) แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

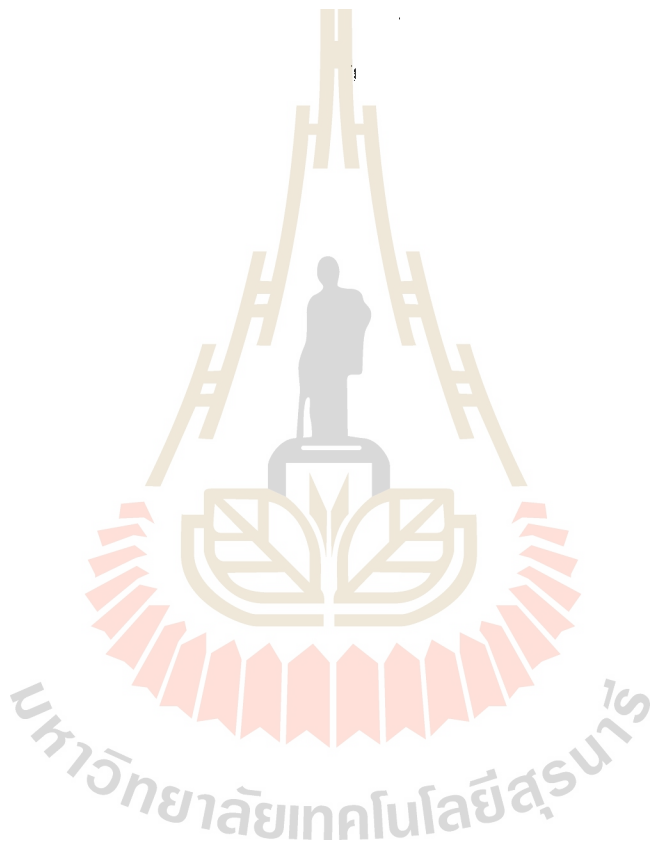
10) แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)

11) แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)

12) แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

13) แบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1 – ประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> ที่มาของชื่อหมู่บ้านชุมชน คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึงอพยพมา สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร อาชีพเดิม (อาชีพหลัก/รอง) คืออะไร อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ. ใด (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา) 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มอาชีพ ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 ศึกษาจากเอกสาร
C2 – สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น แผนที่หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ข้อมูลจากเอกสาร หมู่บ้าน ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาจากเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์
C3 – สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน สถานีอนามัยตำบล โรงเรียน เกษตรตำบล หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	6. โรงงานอุตสาหกรรม ในหมู่บ้าน		
	7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน)		
	8. โรคที่เจ็บป่วย		
	9. สถานที่รักษาเมื่อ เจ็บป่วย		
C4 – วัฒนธรรมประเพณี	1. จำนวนวัด/โบสถ์	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1
	2. จำนวนพระ/เณร/ บาทหลวง	2. ผู้อาวุโส	2. ศึกษาจากเอกสาร
	3. ภาษาพื้นบ้าน	3. ชาวบ้าน	3. สังเกต
	4. ประเพณีที่สำคัญ		
	5. ความเชื่อต่าง ๆ (ศาลปู่ตาฯ)		
C5 – โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากร	1. จำนวนและสภาพของ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, ท่อกระจาย น้ำ, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สังเกต
	2. จำนวนและสภาพ ทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็น สาธารณประโยชน์		
X6 – ผู้นำชุมชน การ รวมกลุ่มและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	1. ประเภทผู้นำที่เป็น ทางการและไม่เป็น ทางการ	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สังเกต
	2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน หมู่บ้าน (จำนวน สมาชิก, ทุนของกลุ่ม, กิจกรรมกลุ่ม, ปีก่อตั้ง)		
	3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน ต่าง ๆ (ชื่อ, อายุ, ความ เชี่ยวชาญ)		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C7 – โครงการพัฒนา ที่ผ่านมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการของภาครัฐ 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง (ชื่อโครงการ/กิจกรรมของโครงการฯ (ย้อนหลัง 5 ปี) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C8 – ความเข้มแข็งของ ชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนาสม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรมยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่1 (มาจากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 30ครัวเรือน)
ระดับรายบุคคล			
C9 – อาชีพเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาชีพหลัก/รอง 2. ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C10 – สมาชิกในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัว และรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพสมรส,ระดับการศึกษา, ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว, การมีงานทำ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11 – สภาพการอยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C12 – รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13 – หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2
 ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
11 – นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนักนายทฯ 2. รายละเอียดของ ระเบียบกองทุนฯ	1. ระเบียบสำนักนายทฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
12 – การประชาสัมพันธ์ (เอาหมู่บ้านเป็นที่ ตั้งว่าข่าวสารมา แบบไหน โดยใช้ สื่อแบบใด)	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสารประชาสัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
13 – คณะกรรมการ ระดับอำเภอที่ เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะ อนุกรรมการ 2. องค์ประกอบคณะ อนุกรรมการ 3. วัตถุประสงค์ ภาคประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่ของ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	1. พัฒนาการชุมชน 2. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
14 – คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่ง	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
15 - การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน	1. วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม 4. หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้าน ตามแบบ บร.3, บร.9(จากข้อมูลดิบ 30 ครั้วเรือน) 2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
16 - เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
17 - เงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. ประเภทจำนวนที่มา และการเก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
18 - บัณฑิตกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิ การศึกษา, อายุ, เพศ, ภูมิลำเนา, สถานภาพ สมรส, ความสามารถ พิเศษ (ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
19 - จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
110 - จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจากเงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
111 - วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I12 – สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และวัสดุคืบ ในการประกอบ อาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบ อาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการ ประกอบอาชีพ 3. วัสดุคืบในการประกอบ อาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์
I13 – ความรู้และทักษะ ในการประกอบ อาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14 – จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1 – การจัดทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการในการ จัดทำระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน
PC2 – การจัดทำเอกสาร ขออนุญาตระเบียบ	1. กระบวนการในการ จัดทำระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC3 - ระบบบัญชีกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้, บัญชีตุลเงิน สัจจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC4 - กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
PC4.1 - การรับสมัคร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล 4. คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2 - การหมดสมาชิกภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3 - ประเภทสมาชิก	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล 		
PC4.4 - การทำทะเบียนสมาชิก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5 - กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุน หมู่บ้าน			
PC5.1 - ขั้นตอนการขอกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการขอกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.2 - การคัดเลือกผู้กู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือกและ 3. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3 - การโอนเงินให้ผู้กู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4 - การรับชำระหนี้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC6 - การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1 - การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC6.2-การช่วยหาคลาด	1. ผู้ที่ช่วยหาคลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC7 - การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC8 - การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC9 - การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10 - การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้ามาร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล			
PC11 - การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC12 – การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาตามแบบบร.6
PC13 – การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC14 – การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1. การจัดทำบัญชี(มี/ไม่มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4
 ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1 – จำนวนสมาชิกกองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มตั้งกองทุน) 2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น/ลดลง (31 ก.ค. 45) 3. เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ลดลง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2 – จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด (31 ก.ค. 45)	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5		
PD3 – ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้ และยอดเงินที่ได้รับ อนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ ทั้งหมด (31 ก.ค. 45) 3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำแนกตาม บร.4 ข้อ5 นับถึง 31 ก.ค. 45	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD4 – จำนวนผู้ชำระคืน ตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืน ตามกำหนด (31 ก.ค. 45) 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืน ตามกำหนด (31 ก.ค. 45) และเหตุผล 3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5 – ยอดเงินที่มีการ ชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืน นับถึง 31 ก.ค. 45 จำแนกเป็น เงินต้น, ดอกเบี้ย, ค่าปรับ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6 – กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสม แยกประเภทตาม 17 2. การใช้ประโยชน์จาก กองทุนสะสม	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุน สะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7 – การใช้เงินตาม วัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้ที่ใช้เงินตาม วัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้ที่ใช้เงินไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ ตรวจสอบ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD8 – ทักษะคิดของ ชุมชนต่อกองทุน	3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตาม วัตถุประสงค์โครงการ 1. ทักษะคิดต่อกรรมการ กองทุนหมู่บ้านในเชิง บวก/ลบ 2. ทักษะคิดต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก/ลบ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD9 – การเกิดเครือข่าย องค์กรการเรียนรู้ (หลังจากทำ PC10)	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิด ขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่ เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิด องค์กรเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการ ปฏิบัติงานของ กองทุน (ตัวเอง)
PD10 – การเรียนรู้เพื่อ การพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์การเรียนรู้ จากการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์การเรียนรู้ จากการเป็นสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.10
PD11 – ความเข้มแข็ง ของชุมชนที่เกิด จากกองทุน หมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำ ความดี 5. โอกาสในการหาความ รู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มี อาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รัก ใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุมเสวนา สม่ำเสมอ	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.2 และ บร.7 (จากข้อมูล ดิบ 30 ครัวเรือน) 2. สังเกต

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส		
	11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม		
	12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน		
	13. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของชาวบ้าน		
ระดับรายบุคคล			
PD12 – ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้			
PD12.1 – ผลโดยตรง	1. ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
PD12.2 – ผลโดยอ้อม	1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตามแบบ บร.10

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

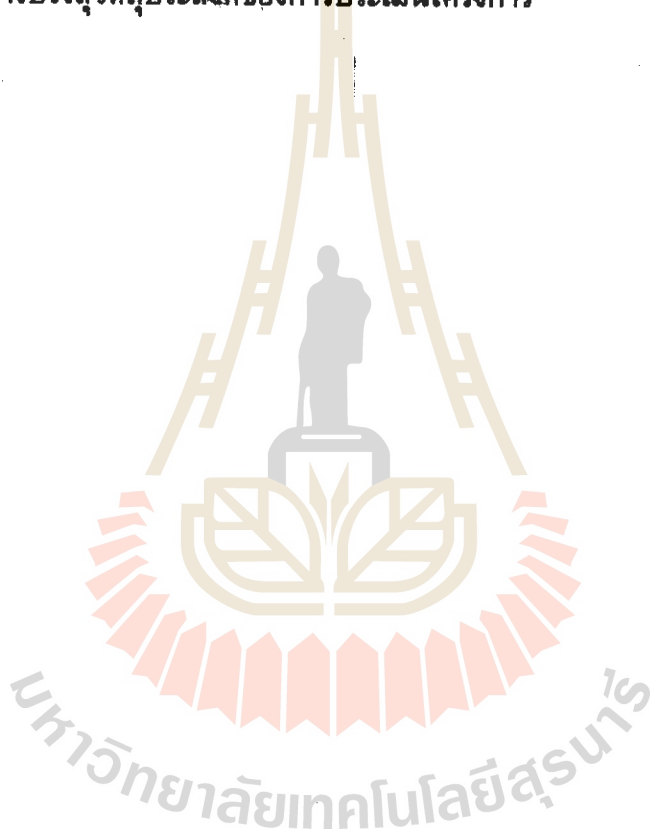

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านคลองพุดซา ประกอบด้วยการรายงานข้อมูลตามกรอบแนวคิดทฤษฎี ชิพ โมเดล เพราะฉะนั้นในบทที่ 4 นี้จึงมี 3 ตอน ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
3. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1.1.1 ความยากจนของประเทศ (เศรษฐกิจและสังคม: 2545)

การเติบโตของประเทศโดยเฉพาะในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ หรือนับตั้งแต่ช่วงระยะกลางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ถึงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงหนึ่งที่เศรษฐกิจไทยมีความเฟื่องฟูมาก ซึ่งทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GDP) ในระหว่างปี 2533 - 2539 เพิ่มขึ้นจาก 1,945.4 พันล้านบาทเป็น 3,109.3 พันล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.1 ต่อปี ผลของการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีรายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.1 ต่อปี ในขณะที่มีรายจ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.9 ต่อปีเท่านั้น

ต่อมาเมื่อประเทศได้ประสบวิกฤตทางการเงินอย่างรุนแรงในกลางปี 2540 ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมมีปัญหาทางด้านเสถียรภาพอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในปี 2541 เศรษฐกิจโดยรวมได้หดตัวถึงร้อยละ 10.5 อัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 8.1 ภาคการผลิตขาดสภาพคล่อง ต้องประสบกับภาวะขาดทุนและล้มละลายจำนวนมาก เกิดปัญหาการว่างงานสูง ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชาชนต้องหดตัวลงตามไปด้วย โดยในช่วงปี 2541 - 2543 รายได้ที่แท้จริงของประชาชนลดลงจากเดือนละ 9,775 บาท/ครัวเรือน เหลือ 9,332 บาท/ครัวเรือน ตามลำดับหรือลดลงร้อยละ 2.3 ต่อปี ยังมีผลให้จำนวนคนจน ในปี 43 เพิ่มขึ้นเป็น 8.9 ล้านคน โดยกลุ่มคนจนมากมีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 1.8 ล้านคน และกลุ่มคนเกือบจนเพิ่มขึ้นอีก 0.2 ล้านคน นอกจากนี้ในด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนจนกับกลุ่มคนรวยก็มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

จากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาภาคธุรกิจไทยอย่างแรงแล้วสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดภาวะถดถอยของภาคอุตสาหกรรมอย่างเร็วรั้งมานาน คือ ขีดความสามารถในการแข่งขันค่อยๆ ลดน้อยลง เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมไทย ไม่ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู ปัจจุบันต่างๆ ภายในประเทศได้เอื้อให้ธุรกิจสามารถทำกำไรโดยไม่ต้องเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพ ในขณะที่คู่

แข่งขันมีการปรับปรุงพัฒนาเพิ่มมากขึ้นตลอดจนมีการเกิดคู่แข่งใหม่ๆ ขึ้น ทำให้อุตสาหกรรมไทยต้องเผชิญกับศึกหนักหลายด้าน

ด้วยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ภาครัฐได้จัดทำแผนโครงสร้างอุตสาหกรรม พ.ศ. 2541-2545 โดยคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและขยายบทบาทอุตสาหกรรมไทย ให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงสถานะทางสังคมโดยมีแนวทางในภาพรวมคือ

- 1) มุ่งสู่การผลิตสินค้าระดับกลางและระดับสูงมากขึ้น เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
- 2) ลดต้นทุนการผลิตและการปรับปรุงการส่งมอบสินค้าให้รวดเร็วยิ่งขึ้นด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต
- 3) ยกกระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรภาคอุตสาหกรรมซึ่งรวมถึงแรงงานพนักงานระดับต่างๆ และระบบการผลิตแบบใหม่
- 4) สร้างพันธมิตรทางด้านการผลิตและด้านการค้ากับธุรกิจภายในประเทศและประเทศคู่ค้า
- 5) ปรับไปสู่การผลิตที่ลดมลภาวะจากอุตสาหกรรม โดยการจัดเขตอุตสาหกรรมเฉพาะประเภท
- 6) กระจายผลผลิตไปสู่ส่วนภูมิภาคและชนบท เพื่อให้มีแหล่งจ้างงาน รองรับแรงงานที่เคลื่อนย้ายออกไปจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลตลอดจนเมืองใหญ่
- 7) ในการดำเนินโครงการภายใต้แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมนี้ จึงเหมาะสมที่จะให้เกิดการดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมา

หมู่บ้านคลองพุดซา ซึ่งเป็นชื่อเรียกที่ชาวบ้านเรียกตามลักษณะของคลองน้ำที่มีอยู่ในหมู่บ้านและประกอบกับในสมัยก่อนมีต้นพุดชามาก จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน

หมู่บ้านคลองพุดซาเริ่มก่อตั้งขึ้นในปีใดนั้นไม่ทราบแน่ชัด หรือประมาณ 11 ปีแล้ว โดยคนกลุ่มแรกที่เริ่มก่อตั้งก็ไม่ทราบแน่ชัดเช่นกัน ปัจจุบันมีกำนันชื่อ นายณรงค์ เตี้ยสูงเนิน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน จะเป็นพื้นที่ราบสูง ในสมัยก่อนมีความอุดมสมบูรณ์ ป่าไม้ส่วนใหญ่จะเป็นป่ารกทึบ โดยมีพันธุ์ไม้นานาชนิด ได้แก่ ต้นสะแก ต้นไผ่ ต้นตาล ต้นกระทุ่ม สีหลอดเทศ หนามแดง นอกจากนี้ยังมีบึง และหนองน้ำซึ่งเป็นบึงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร ปัจจุบันป่าไม้ที่เคยมีได้ถูกทำลายและแผ้วถางเพื่อบุกเบิกเป็นพื้นที่ทำกิน ซึ่งได้แก่ ที่นา และที่ไร่ น้ำที่เคยมีอยู่ในบึงเหือดแห้งและดินเขินขึ้น อาชีพเดิมของคนในหมู่บ้าน ได้แก่ ทำนาข้าว, ทำไร่, เลี้ยงสัตว์ เช่น โค, กระบือ, สุกร, เป็ด, ไก่ อาชีพรองของคนในหมู่บ้านคือ อาชีพรับจ้างทั่วไปทั้งในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน ส่วนอาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้นมา คือ อาชีพรับจ้างไปทำงานยังต่างประเทศ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสาธารณูปโภค แต่เดิมถนนทางเข้าหมู่บ้านและภายในหมู่บ้านเป็นทางเกวียน ต่อมาได้มีการสร้างถนน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาขึ้นเมื่อ พ.ศ.2541 มีไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อ พ.ศ.2525 ชาวบ้านมีไฟฟ้าใช้ทุกหลังคาเรือน มีประปาหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ.2542 และมีโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 2 เครื่อง

1.2.2 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน

หมู่บ้านถนนวารี มีจำนวนครัวเรือน 118 หลังคาเรือน 118 ครอบครัว และมีประชากรทั้งหมด 556 คน

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	205	46.28
- หญิง	238	53.72
2. อายุ		
1 วัน - 3 ปีเต็ม	4	0.87
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	8	1.74
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	27	5.87
12 ปี 1 วัน - 15 ปีเต็ม	25	5.43
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	18	3.92
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	238	51.74
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	53	11.52
60 ปี 1 วันขึ้นไป	87	18.91

อาชีพหลักของคนในหมู่บ้านคลองพุดซา คือ ทำนาข้าว ทำไร่มันสำปะหลัง ทำไร่ข้าวโพด เลี้ยงโค เลี้ยงสุกร อาชีพรองส่วนใหญ่คือ รับจ้างทั่วไป ทั้งในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน พื้นที่ทำการเกษตรของชาวทั้งหมดจำนวน 545 ไร่ ร้านค้าในหมู่บ้านมีทั้งหมด 6 ร้าน ซึ่งเป็นร้านขายของชำทั้งหมด และร้านขายของชำที่ขายอาหารร่วมด้วย มีจำนวน 2 ร้าน มีโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนของหมู่บ้าน คือ โรงเรียนบ้านโค้งยาง มีจำนวนครูทั้งหมด 14 คน นักเรียน 238 คน

โรคภัยไข้เจ็บที่พบบ่อยในหมู่บ้านส่วนใหญ่ จะเป็นไข้หวัด ไข้เลือดออก ซึ่งหากมีอาการเจ็บป่วยที่ไม่สาหัสมากนัก ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็จะไปรับการรักษาที่สถานีอนามัยตำบลโค้งยาง แต่ถ้าหากการรักษายาบาลเกินความสามารถของสถานีอนามัยตำบลก็จะไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลระดับอำเภอ คือ โรงพยาบาลสูงเนินหรือโรงพยาบาลประจำจังหวัดตามลำดับ

2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

1) นโยบายของรัฐเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า

ตามที่รัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้นและถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มแก้ไขปัญหา โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยมอบหมายให้ทางหมู่บ้านและชุมชนมีการบริหารจัดการเงินกองทุนเอง นอกจากนี้ยังได้ตั้งคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินการอีกด้วย

โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในแต่ละจังหวัดจะมอบหมายให้หน่วยงานราชการในส่วนปกครองที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการก่อตั้งและดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2) เงิน 1 ล้านบาท จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่าด้วยการสนับสนุนจากกรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับคณะอำเภอ และความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งและดำเนินกิจกรรมกองทุนชุมชน จนได้รับการพิจารณาอนุมัติเงินล้านจากกรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยได้รับอนุมัติเงินกองทุนหมู่บ้านในวันที่ 12 กันยายน 2544 โดยกองทุนแห่งชาติโอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ของกองทุน ซึ่งเปิดไว้กับธนาคารออมสิน สาขาสูงเนิน หมายเลขบัญชี 06-4306-20-046962-4 โดยใช้ชื่อบัญชีว่า บัญชีกองทุนหมู่บ้านคลองพุดชา

3) คณะกรรมการหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่ากระบวนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านคลองพุดชา จัดทำโดยประชาคมหมู่บ้านโดยเปิดเผย และมีหัวหน้าครัวเรือนเข้าร่วมประชุมสามในสี่ของจำนวนครัวเรือน 84 ครัวเรือน เสนอชื่อบุคคลที่ตนคิดว่าเหมาะสมและมีคุณสมบัติในการเข้ามาเป็นตัวแทนในการบริหารจัดการกองทุนจำนวน 14 คน หลังจากนั้นได้ลงมติโดยการยกมือเดือกบุคคล โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อถึงวาระ ให้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการใหม่

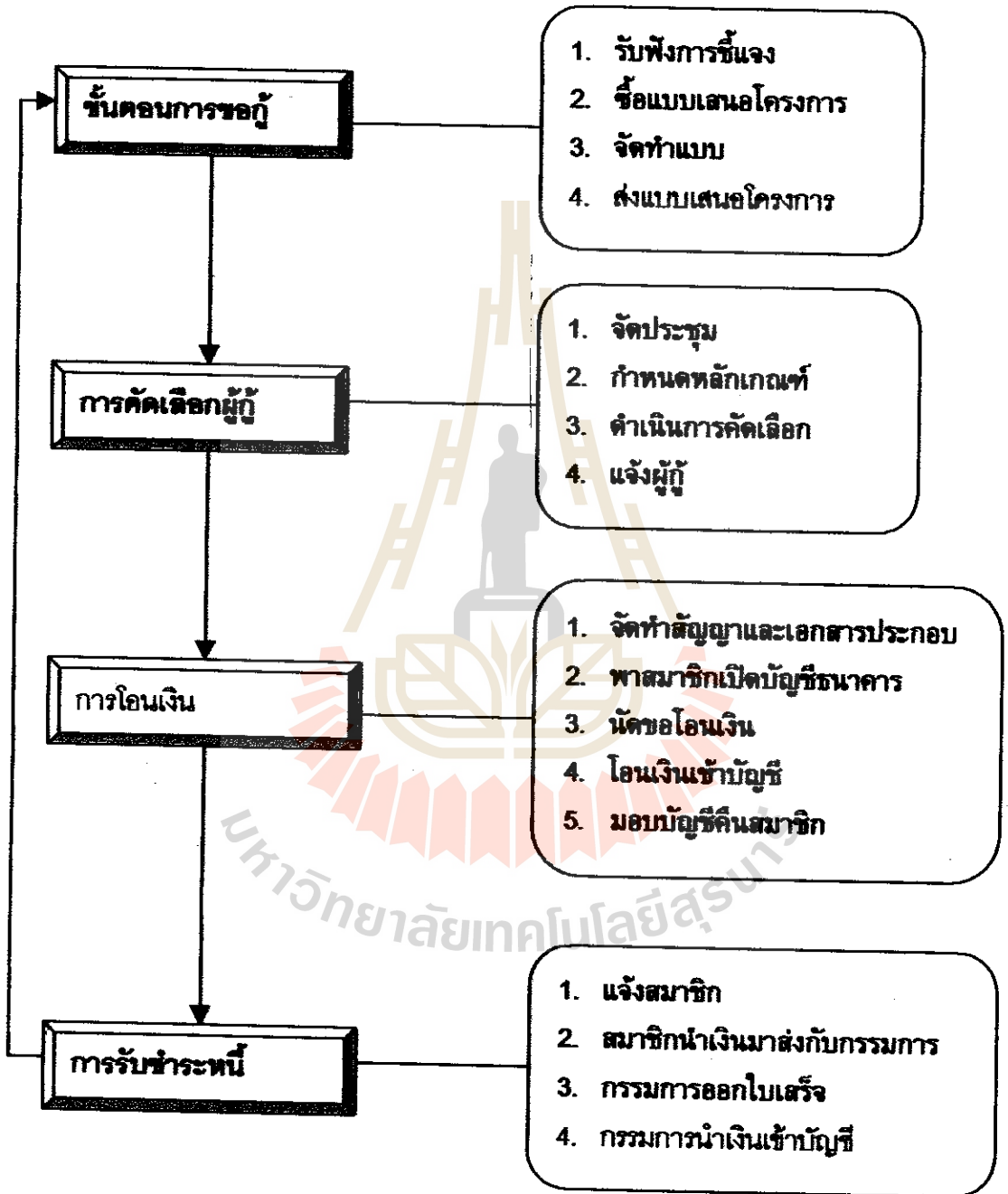
รายนามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองพุดซา

1. นายณรงค์	เตียงสูงเนิน	ตำแหน่ง	ประธานกองทุนหมู่บ้าน
2. นายบุญส่ง	สาสูงเนิน	ตำแหน่ง	รองประธานกองทุนหมู่บ้าน
3. นางเยาวภา	เมืองอินทร์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
4. นางสมจิตต์	คำสูงเนิน	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5. นางเวียง	กิ่งโคกกรวด	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
6. นางพวง	สุวรักษ์	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
7. นางใส	เวกสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
8. นางสีนวล	ฟ้าสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
9. นางสาวลี	เวกสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
10. นายประสงค์	ยุ่นสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
11. นายฐิติกร	บัวเผื่อน	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
12. นายกรี	คำสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
13. นายลบ	เอี่ยมสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
14. นายบุญส่ง	เดชแก้ว	ตำแหน่ง	กรรมการกองทุนหมู่บ้าน

4) เงินที่ผู้กู้ชำระคืน จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ดำเนินการตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน โดยผู้กู้ต้องชำระ เงินกู้พร้อมดอกเบี้ย

5) ผู้สมัครขอู้ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า การดำเนินการขอู้ ผู้กู้จะต้องเป็นสมาชิกของกองทุน โดยต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบของกองทุน

2.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
1) กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

แผนภาพที่ 1 การกู้เงินกองทุนหมู่บ้านคลองพุดซา

การกู้เงินกองทุนของบ้านถนนวารี มีขั้นตอนในการขอกู้ ดังนี้

1. ประชุมเพื่อรับฟังการชี้แจงการเขียนแบบเสนอโครงการ
2. ผู้ที่จะกู้มาซื้อแบบเสนอโครงการ
3. จัดทำแบบเสนอโครงการ
4. ส่งแบบเสนอโครงการให้คณะกรรมการกองทุนในวันที

เอกสารประกอบการขอกู้

1. สัญญากู้เงิน / โครงการที่จำเป็น
2. สัญญาผู้ค้ำประกัน
3. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
4. สำเนาทะเบียนบ้าน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการขอกู้ คือ ชาวบ้านขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนคำขอกู้

2.) วิธีการคัดเลือกผู้กู้

ขั้นตอนการอนุมัติเงินยืมให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน คือ หลังจากที่สมาชิกกองทุนฯ ยื่นคำขอกู้ให้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้ว คณะกรรมการกองทุนฯ จะพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามคำขอกู้ของสมาชิกกองทุนฯ ในกรณีที่ไม่อนุมัติจะแจ้งให้สมาชิกกองทุนฯ ทบทวนในจุดบกพร่องของคำขอกู้ และในกรณีที่อนุมัติจะแจ้งให้สมาชิกกองทุนฯ ทราบเช่นเดียวกัน

3.) การโอนเงินให้ผู้กู้

หลังจากที่สมาชิกได้รับการอนุมัติให้กู้เงินจากคณะกรรมการกองทุนฯ แล้ว ก็ทำสัญญากับคณะกรรมการกองทุนฯ พร้อมทั้งเอกสารประกอบการขอกู้ โดยคณะกรรมการกองทุนฯ จะส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินนี้ พร้อมกับบันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเพื่อแจ้งให้ธนาคารสาขาในไทยทราบ แล้วให้สมาชิกกองทุนฯ ที่ได้รับการอนุมัติเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์กับธนาคารและแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ฯ ให้คณะกรรมการกองทุนฯ ทราบ จากนั้นธนาคารก็จะโอนเงินเข้าบัญชีสมาชิกกองทุนฯ เพื่อให้สมาชิกนำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพ

3. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติ พบว่า

1) การเกิดกองทุนหมู่บ้าน ก่อนการมีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ในหมู่บ้านมีการดำเนินการกลุ่มออมทรัพย์และกลุ่มอาชีพหลายกลุ่ม แต่เมื่อดำเนินการระยะหนึ่งก็เกิดปัญหาทำให้แต่ละโครงการไม่ประสบความสำเร็จและล้มเลิกไป กองทุนหมู่บ้านคลองพุดซา ซึ่งเป็นกองทุนที่เกิดขึ้นเนื่องจากการสนับสนุนตามนโยบายของรัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐ จากการดำเนินการเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้านด้วยวิธีประชาคมหมู่บ้าน จัดเตรียมข้อมูลและแผนต่างๆ การเตรียมคณะกรรมการ การเตรียมระเบียบกองทุน การเตรียมสมาชิก จนกองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินการจากการรวมกลุ่มออมทรัพย์ และได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 1 ล้านบาท ในวันที่ 12 กันยายน 2545

2) การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ในส่วนการให้ข้อมูลความรู้จากสื่อและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการ มีความรู้ความเข้าใจในระบบของการบริหารกองทุนน้อย เนื่องจากไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน แต่ในปัจจุบันหลังจากที่ทางคณะกรรมการได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งทำให้เกิดการศึกษา เรียนรู้ และทำความเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน ในส่วนของสมาชิกก็ให้ความสนใจและร่วมมือเป็นอย่างดี

3) จำนวนสมาชิกกองทุน

หมู่บ้านคลองพุดซามีสมาชิกทั้งหมดตั้งแต่เริ่มตั้งกองทุนจำนวน 114 คน และไม่มีจำนวนเพิ่มหรือลดแต่อย่างใด เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ได้เปิดรับสมัครอีก หลังจากที่ได้เปิดรับสมัครในครั้งแรก ซึ่งถ้าจะเปิดรับสมัครอีกครั้งก็คือ หลังจากที่สมาชิกได้ทำการชำระเงินกู้คืน จนกระทั่งเสร็จสิ้นขั้นตอน

4) จำนวนผู้ได้เงินกู้

หมู่บ้านถนนวารีมมีการอนุมัติให้กู้เงินกองทุนทั้งหมด 3 ครั้ง โดยสมาชิกที่ได้รับการอนุมัติให้กู้เงินกองทุนมีจำนวนทั้งสิ้น 38 ราย

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนสมาชิกผู้กู้เงินไปประกอบอาชีพ ดังนี้

ลำดับ	อาชีพ	จำนวน (ราย)	จำนวน (บาท)
1	ทำนา	31	685,000
2	เลี้ยงโค	4	80,000
3	ร้านขายของชำ	2	40,000
4	กลุ่มแม่บ้านทำน้ำปลา	1	20,000
รวม		38	825,000

5) ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน

ชาวบ้านคลองพุดชามีทัศนคติที่ดีต่อคณะกรรมการกองทุน โดยเห็นว่ามีการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ ซื่อสัตย์ โปร่งใส นอกจากนี้ยังเห็นว่ากรรมการชุดนี้มีความยุติธรรม ในการพิจารณาเงินกู้จะพิจารณาอย่างเป็นธรรม โดยจะพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการนำเงินไปลงทุนของแต่ละอาชีพ

อย่างไรก็ตามยังมีชาวบ้านส่วนหนึ่ง มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกรรมการกองทุน โดยเห็นว่ากรรมการกองทุนบางคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว โดยจะพิจารณาอนุมัติให้ญาติพี่น้องกู้ก่อน และมีการเล่นพรรคเล่นพวก

- 6) การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้
- 7) การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง
- 8) ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

**ตารางที่ 7 แสดงการแจกแจงความถี่ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน
ตัวชี้วัด**

---

1. ความสามัคคี
  2. ความซื่อสัตย์
  3. การช่วยเหลือกัน
  4. การยกย่องคนทำความดี
  5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม
  6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้
  7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง
  8. การรวมกลุ่ม
  9. การประชุม/เสวนาสมาเสมอ
  10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส
  11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
  12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน
  13. การเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะชาวบ้าน
-

1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี

หมู่บ้านคลองพุดชามีวัดประจำหมู่บ้านอยู่ 1 แห่ง คือ วัดมะรุม และมีวัดประจำตำบล โฉ้งยาง คือ วัดโฉ้งยาง แล้วแต่ความสะดวกในการเดินทางไปทำบุญตามประเพณีของชาวบ้าน มีพระสงฆ์จำนวน 8 รูป ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน คือ ภาษาไทย-โคราช ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่น ประเพณีที่ยังคงปฏิบัติสืบทอดกันมา ได้แก่ ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานบวชนาค เทศน์มหาชาติ บุญวันสงกรานต์ ทอดผ้าป่า บุญเข้าพรรษาและออกพรรษา ทอดกรฐิน-ผ้าป่า ในเรื่องของความเชื่อ ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ ตั้งแต่บรรพบุรุษ เช่น ความเชื่อในเรื่องศาลปู่ตา วิญญาณ ไสยศาสตร์ และพิธีกรรมต่าง ๆ

1.2.4 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร

สภาพถนนของหมู่บ้านเป็นถนนลูกรังและถนนคอนกรีต มีไฟฟ้าสาธารณะที่ให้ความสะดวกในเวลากลางวัน มีโทรศัพท์พื้นฐานใช้ภายในหมู่บ้านและมีโทรศัพท์สาธารณะภายในหมู่บ้านจำนวน 2 เครื่อง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้าน

1.2.5 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1) ผู้ที่คนในหมู่บ้านให้ความนับถือ คือ

1. พระภิกษุสงฆ์
2. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
3. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน
4. ปลัด และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

2) คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน

1. กำนันประจำหมู่บ้านชื่อ นายณรงค์ เตียงสูงเนิน การศึกษาสูงสุด ม.3
2. ผู้ช่วยกำนันชื่อ นายทวี คำสูงเนิน การศึกษา ม.4

3) มีคณะกรรมการหมู่บ้านด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 2 แสดงรายชื่อผู้นำชุมชนและคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ

ชื่อ - สกุล	การศึกษา	ตำแหน่ง
1. นายทวีป ฉิมสูงเนิน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
2. นายจรูญ กิ่งโคกกรวด	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
3. นายจิตติกร บัวเผื่อน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
4. นายรอด สาสูงเนิน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
5. นายไหล โดสูงเนิน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
6. นายสวัสดิ์ การสูงเนิน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
7. นางแสง เตี้ยสูงเนิน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
8. นางระนอง กรังสูงเนิน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
9. นายทวี คำสูงเนิน	ป.6	คณะกรรมการหมู่บ้าน
10. นางคำเช่า กลีบกลางดอน	ป.4	สมาชิก อบต.
12. นายชิต ปีกสันเทียะ	ป.4	สมาชิก อบต.

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านคลองพุดซา ตำบลไค้ดงยาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อให้มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก
2. เพื่อให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
3. เพื่อให้มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
4. เพื่อให้เศรษฐกิจของหมู่บ้านคลองพุดซาได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน
5. เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านคลองพุดซามีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2. วิธีการดำเนินการ

1. ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านคลองพุดซา และศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุน
2. กำหนดตัวบ่งชี้และตัวแปรที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลจากแบบรายงานและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
4. ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องทำสารนิพนธ์ในบทที่ 3 บทที่ 4
5. รายงานผลโดยจัดทำสารนิพนธ์

3. ผลการดำเนินการ

ด้วยความเตรียมพร้อมของคณะกรรมการและชาวบ้าน และความสนใจ เข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านจึงได้รับอนุมัติจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทำให้เกิดกองทุนหมู่บ้านขึ้น ซึ่งทำให้ชาวบ้านได้มีโอกาสในการทำอาชีพเลี้ยงคนและครอบครัว ทำให้มีการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้หมุนเวียนในหมู่บ้าน

อภิปรายผลการดำเนินงาน

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านคลองทุดชา บรรลุทั้ง 5 ข้อ ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุนหมู่บ้านเกิดจากความร่วมมือของคนในหมู่บ้าน และหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และเกิดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน มีความสามัคคี และมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และในที่สุดชุมชนก็พึ่งพาตนเองได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การมีระบบบริหารกองทุนหมู่บ้านบ้านคลองทุดชา มีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและมีการแบ่งหน้าที่กันทำงานอย่างถูกต้องและชัดเจน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การมีการเรียนรู้เพื่อมีการพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านบ้านคลองทุดชา ได้มีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ แต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมด ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งคนในหมู่บ้านคลองทุดชา จะมีการรวมตัวกันของกลุ่มแม่บ้านเพื่อหารายได้จากการทำน้ำปลา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนในท้องถิ่น คนในหมู่บ้านบ้านคลองทุดชา ให้ความร่วมมือร่วมใจกันเป็นอย่างดี ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง จึงทำให้เกิดความรักความสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้าน ได้มีการพัฒนาขึ้นตามยุคสมัย และมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น และคนในหมู่บ้านก็ได้มีการเรียนรู้ร่วมกันในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในหมู่บ้าน และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ในหมู่บ้านก็มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพเพื่อการพัฒนาที่ดีขึ้นภายในหมู่บ้านและเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านด้วย

2.2 ปัจจัยด้านลบ

ประชาชนในหมู่บ้านมีสภาพที่เป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการนำมาประกอบอาชีพเพราะรายได้ส่วนหนึ่งที่ได้จากการประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่ รายได้ที่ได้มาทั้งปีจะต้องเก็บรวบรวมไว้ใช้หนี้ส่วนหนึ่งและที่เหลือเพียงส่วนน้อยก็ต้องเก็บไว้ใช้สอยในการดำรงชีพต่อไป จึงไม่สามารถมีโอกาสในการขยายการลงทุนให้เพิ่มขึ้นได้

3. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านในทัศนะของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

ประชาชนในหมู่บ้านมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และมีความสนใจในข่าวสารบ้านเมือง และที่เปลี่ยนแปลงไปรอบข้างตนเอง มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและสงบอยู่กันอย่างมีน้ำใจซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เข้มแข็งของหมู่บ้าน

4. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) เมื่อชาวบ้านในหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกของกองทุนได้รับเงินกองทุนหมู่บ้านในการช่วยเหลือและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพและการลงทุนที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้มีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นด้วย และชาวบ้านสามารถที่จะชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยทำให้กองทุนหมู่บ้านขยายการดำเนินงานและเติบโตยิ่งขึ้น

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) ชาวบ้านในหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกของกองทุนได้เพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพจนสร้างรายได้และสามารถปลดปล่อยภาระหนี้สินได้และเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งขึ้นกว่าแต่ก่อน

4.3 ผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact) เกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของคนและคนในหมู่บ้านที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนและหมู่บ้านให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับของกองทุน

กองทุนควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับของกองทุนเป็นระยะ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของกองทุน ในด้านการเพิ่มระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ คุณสมบัติของสมาชิก อัตราดอกเบี้ย การนำรายได้มาใช้ในการดำเนินการ รวมทั้งการติดตามเร่งรัดหนี้สิน

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

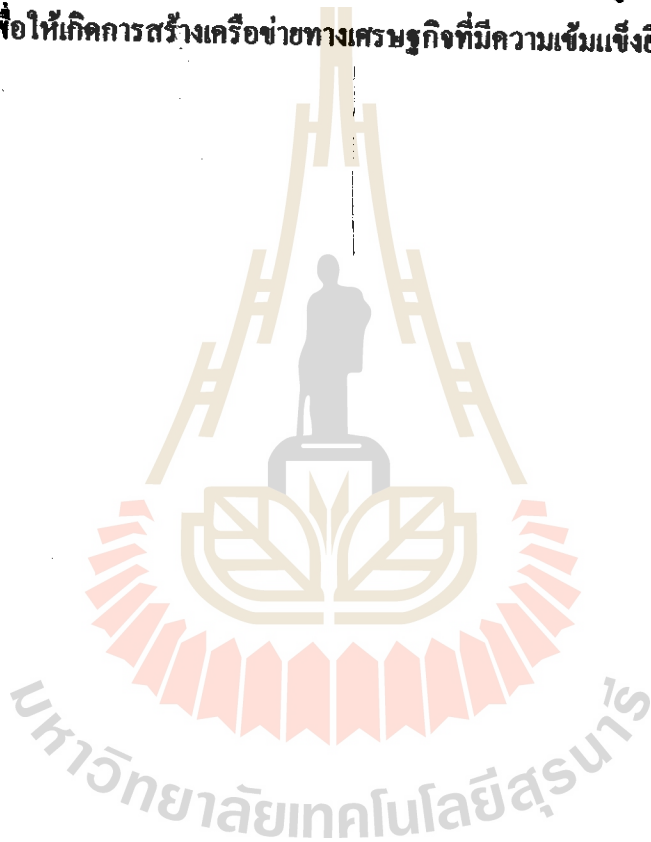
- 1) ความมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ เป็นที่เล็ง
ให้ความรู้ คำปรึกษาและแนวทางในการปฏิบัติในการดำเนินการแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
และสมาชิกกองทุน
- 2) ในการดำเนินการควรมีการประชุมงานกันระหว่างคณะกรรมการ โดยการประชุม
คณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีทิศทางในการดำเนินการตรงกัน
- 3) มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการดำเนินการของกองทุน แก่สมาชิกเพิ่มขึ้นทั้งในรูป
ของหอกระจายข่าว จัดมุมประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน
- 4) ส่งเสริมให้สมาชิกของกองทุนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการของคณะ
กรรมการ
- 5) ควรมีการประชุมสรุปผลการดำเนินการกองทุนในระดับตำบล และอำเภอ เพื่อให้
เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
- 6) ปรับเปลี่ยนการจัดทำระบบบัญชีที่ซับซ้อนและยุ่งยากเกินความเข้าใจของผู้จัดทำ
- 7) ควรมีการสนับสนุนจากทางส่วนกลางในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ
- 8) ควรมีการจัดทำแผนการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านในระยะสั้น ระยะยาว

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

- 1) คณะกรรมการและสมาชิกในหมู่บ้านร่วมกันตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมภายหลังที่
ได้รับอนุมัติเงินกู้
- 2) ควรมีแบบรายงานผลการดำเนินการภายหลังได้รับการอนุมัติเงินกู้ของผู้กู้ แก่คณะ
กรรมการเป็นระยะ หกเดือน และหนึ่งปี
- 3) ควรให้สมาชิกรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อสรุปปัญหาและแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน
- 4) การรวมกลุ่มอาชีพเพื่อขอรับความช่วยเหลือทางด้านการประกอบอาชีพจากหน่วย
งาน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีบัณฑิตของกองทุนที่ปฏิบัติงานในกองทุนหมู่บ้าน

- 1) ควรมีการประสานงานระบอบบทบาทและหน้าที่ของบัณฑิตกับกองทุนที่ชัดเจน
- 2) ควรมีการสำรวจความต้องการของกองทุนว่าต้องการให้มีการส่งบัณฑิตกองทุนเข้าไปในพื้นที่หรือไม่ และถ้ากองทุนต้องการ คุณสมบัติของบัณฑิตกองทุนที่ต้องการคือด้านใด และเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน
- 3) ในอนาคตหากหมู่บ้านเกิดความเข้มแข็งแล้ว อาจจะมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในระดับตำบล เพื่อให้สมาชิกเกิดนิสสัยในการออม และนำเงินมาหมุนเวียนปล่อยกู้เพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพแก่สมาชิกต่อไป เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายทางเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ศุภสภาลาดพร้าว
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: บริษัทสหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองตุลซา. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคลองตุลซา. นครราชสีมา
- เจดิว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ . (2545). ชุติวารการวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี:เอส. อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักต์.
- เจดิว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ . (2545). ชุติวารสารนิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี:เอส. อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักต์.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2545). คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ. นครราชสีมา.